

**การพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22**

Students' Development Based on Sufficiency Economy Philosophy Principles

at Saharajrungsarid School under the Office of Secondary

Educational Service Area 22

สมหญิง ใหญ่พงศกร*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชชัย โพไพล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยมีความมุ่งหมาย ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) หาแนวทางพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) ผลการพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 1,200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบบันทึกการประชุม แบบสังเกต และแบบประเมินความพึงพอใจ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 สภาพการการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีค่านิยมไม่พึงประสงค์ เช่น นักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่ชอบการจดบันทึก นักเรียนใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค ขาดการออมเงิน ขาดความรู้เท่าทันเทคโนโลยี ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมมากเกินไป โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความรู้ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในการเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ปัญหาที่ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านครู 1) กิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ชัดเจน มีน้อย 2) ระบบการบริหารจัดการไม่ดีพอ 3) ครูไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม 4) ขาดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านนักเรียน 1) นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. แนวการพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดกิจกรรม 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมต้นกล้าคุณธรรม 2) กิจกรรมตักบาตรทุกวันศุกร์ 3) กิจกรรมสมาธิดี หานานาที่ก่อนเข้าเรียน 4) กิจกรรมสมุดบันทึกความดี 5) กิจกรรมพักทุกคน อ่านทุกอย่าง 6) กิจกรรมคนเก่งวิชาการ 7) กิจกรรมสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย 8) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ 9) กิจกรรมพืชผักสวนครัว รั้วกินได้

คำสำคัญ : การพัฒนาการเรียน, หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

* ครูศาสตราจารย์บัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** , *** กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผลการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 1) กิจกรรมต้นกล้า คุณธรรม นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและวิธีนำคุณธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นักเรียนเข้าค่ายต้นกล้า คุณธรรม 3 วัน 2 คืน 2) กิจกรรมต่อกาตรทุกวันศุกร์ นักเรียนทำบุญต่อกาตรถูกต้องตามขั้นตอน และต่อกาตรทุกวันศุกร์ อย่างน้อย 8 ครั้ง 3) กิจกรรมสมาธิดี ทำหน้าที่ก่อนเรียน นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ วิธีการทำสมาธิ นักเรียนนั่งสมาธิ 5 นาที ก่อนเริ่มเรียนหนังสือ 4) กิจกรรมสมุดบันทึกความดี นักเรียนทำความดีแล้วบันทึกลงในสมุดความดีอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง 5) กิจกรรมพักทุกงาน อ่านทุกอย่าง นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ วิธีการอ่านหนังสือ นักเรียนอ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ 1 เรื่อง แล้วจดบันทึกสาระสำคัญก่อนเรียนวิชาแรกของทุกวัน 6) กิจกรรมคนเก่งวิชาการ นักเรียนขยันตั้งใจเรียน มีผลการเรียนดี ผ่านตามเกณฑ์ 7) กิจกรรมสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและวิธีการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย นักเรียนบันทึกรายรับ รายจ่าย ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีเงินออมฝากธนาคารโรงเรียน 8) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ นักเรียนรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ สะอาด ไม่มีขยะ 9) กิจกรรมพืชผักสวนครัว รื้อกินได้ นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจ วิธีการปลูกผักสวนครัว นักเรียนสามารถปลูกพืชผักสวนครัว

ABSTRACT

The objectives of this participatory action research aimed to 1) examine conditions and problems of school activity management based on principles of sufficiency economy philosophy at Saharajrungsarid School under the Office of Secondary Educational Service Area 22, 2) establish the guidelines for developing students based on principles of sufficiency economy philosophy, and 3) follow up the effects after the intervention. The target groups were 1,200 students from Mathayomsuksa 1-6. The research instruments were an interview form, a questionnaire form, minutes of meetings, an observation form, a satisfaction assessment form. The statistics were percentage, mean, and standard deviation. The quality approach was also employed to verify the collected data.

The findings were as follows:

1. The present state and problem of Students' Development Based on Sufficiency Economy Philosophy Principles at Saharajrungsarid School under the office of Secondary Education Service Area 22, The results of this research showed as following:

1.1 The present state Students' Development Based on Sufficiency Economy Philosophy Principles revealed students have value which should not admire such as don't intend to learn, poor reading habits, being unprepared for class/not taking notes, extravagance, not saving, limited technology skill and materialism.

1.2 The problem before use Students' Development Based on Sufficiency Economy Philosophy Principles revealed: The teacher 1) the school activities implemented were inadequate and unclear. 2) lack of good management 3) the teacher did not understand about individual roles and responsibility. 4) lack of teacher's participation. The student 1) they lacked knowledge and understanding about principles of sufficiency economy philosophy 2) they did not participate in principles of sufficiency economy philosophy activities.

2. The guidelines for developing students based on principles of sufficiency economy philosophy involved nine activities as follows: 1) “Saplings of Moral Growth” program (Moral Growth Development for Youngers), 2) Making Merit on Friday, 3) a Five-minute Meditation, 4) Moral Diary, 5) “Reading Everything You Can in Your Spare Time” program, 6) Smart Student, 7) “Individual Accounting Records” program, 8) Competition on Individual Responsibility for Cleaning Up Assigned Areas, and 9) “Edible Vegetable Garden Fence” program.

3. The effects after the intervention revealed that: 1) In terms of “Saplings of Moral Growth” program, the participating students gained knowledge and understanding and were able to apply moral practice in daily life. 2) In terms of Making Merit on Fridays, the participating students gained knowledge and understanding about making merits. In addition, they practiced making merits (offered the food to the monks) on Fridays at least eight times. 3) In terms of a Five-minute Meditation, the participating students demonstrated their knowledge and understanding by meditating for five minutes before starting the class. 4) In terms of Moral Diary (MD), the participating students committed one good deed a day and recorded in their MD, 5) In terms of “Reading Everything You Can in Your Spare Time” program, the participating students obtained knowledge and understanding about reading approaches. The students were also encouraged to read a book a day and to take notes before starting the first class of the day. 6) In terms of “The High Achieving Student” program, the participating students learnt how to apply knowledge and understandings about learning methods. As a result the students were attentive and reached the school criteria level of achievement. 7) In term of “individual Accounting Records” program, the participating students had learnt how to write an accounting record on their expenses. The students participated in a school saving money bank, 8) In term of “Competition on Individual Responsibility for Cleaning Up Assigned Areas” program, the students demonstrated their knowledge and understanding by taking full responsibilities to clean up their assigned areas. Therefore, there was no litter. 9) In term of “Edible Vegetable Garden Fence” program, the students were able to grow edible organic vegetables.

Keywords: Student Development, Principles of Sufficiency Economy Philosophy

ภูมิหลัง

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็มที่ ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม ด้วยซ้ำไป” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 16) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และ ปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับชาติ ทั้งในการพัฒนา การบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อ โลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่มีพอสมควรต่อการมี ผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอก และภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบรอบ ความระมัดระวัง อย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินงานทุกขั้นตอน ขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจให้ทุกระดับให้มี

สามัญสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมตลอดจนการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติ และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 23-24)

โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ในการน้อมนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงจัดกิจกรรมต่างๆ แต่จากการดำเนินการที่ผ่านมา พบว่า กิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังมีน้อย นักเรียนบางส่วนยังขาดความพอประมาณ ความรับผิดชอบ ไม่มีเหตุผลในตนเอง ขาดความขยันพากเพียรในการเรียน ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นมีน้อยลง ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ขาดความสามัคคี ความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมซึ่งสร้างความหนักใจให้แก่ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองอยู่เสมอ (สรสิทธิ์ พรธวงค์. ผู้อำนวยการโรงเรียน. สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2553)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนจัดทำการพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน สหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อให้ นักเรียนมีความตระหนัก เห็นความสำคัญและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันตามบริบทชุมชนและสังคมของนักเรียนได้

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาการเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร

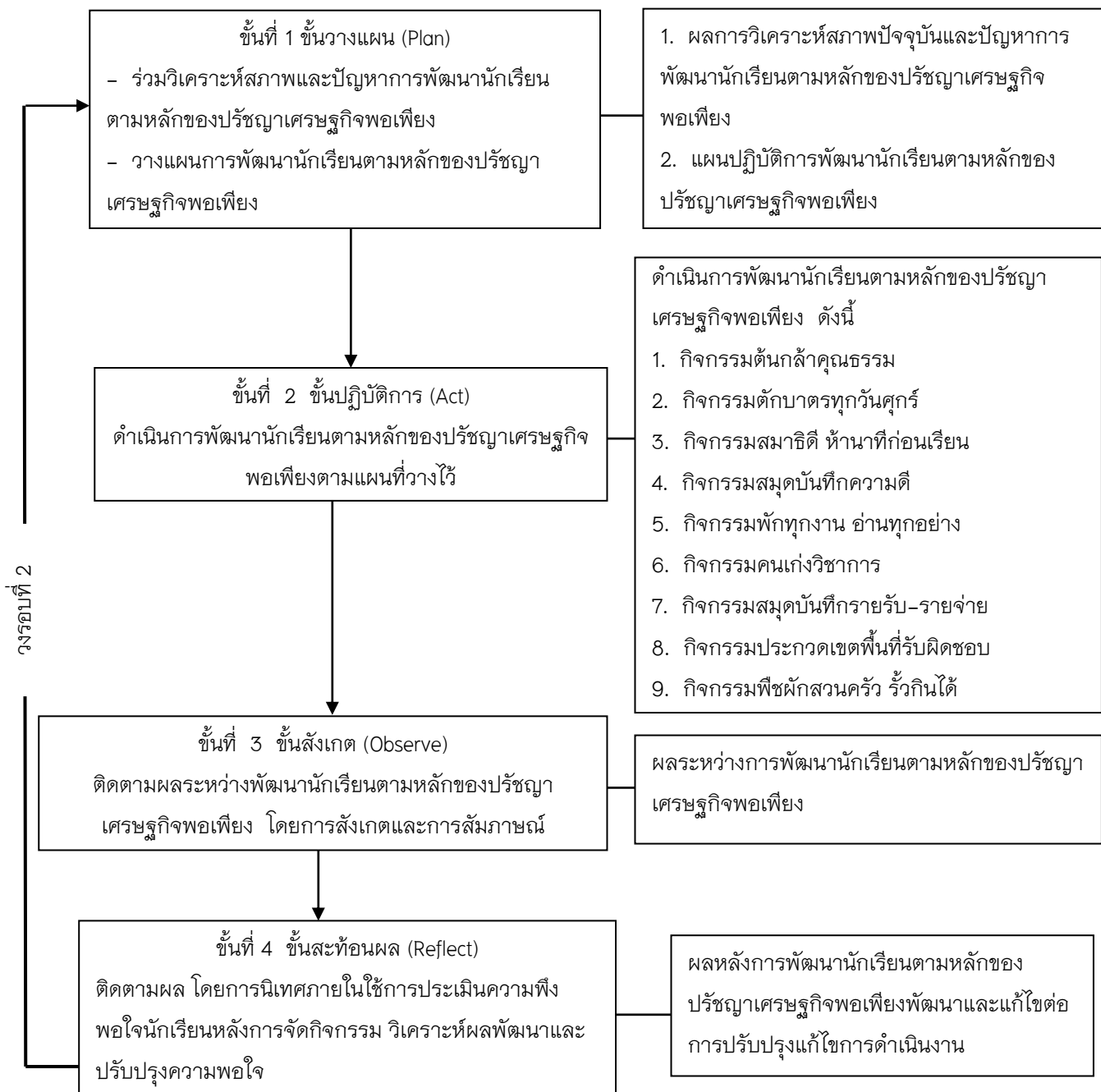
ความมุ่งหมายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิด ในการวิจัย การพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามแนวคิดของ (Kemmis and McTaggart. 1991 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2544, หน้า 199-200) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีหน้าที่ร่วมกันพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 49 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย	จำนวน 1 คน
1.2 หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน	จำนวน 1 คน
1.3 ครูที่ปรึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6	จำนวน 47 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 66 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารการสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
2.2 คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 9 คน
2.3 นักเรียนผู้ให้ข้อมูลได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ชั้นละ 2 คน (ชาย-หญิง) คือหัวหน้าห้อง	

และรองหัวหน้าห้อง จาก 28 ห้องเรียน จำนวน 56 คน

3. กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 1,200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบเป็นประเภท ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาเพื่อการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. แบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการเพื่อการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, แบบสอบถามครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. แบบประเมินความพึงพอใจ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. แบบบันทึกข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการศึกษาเอกสารของโรงเรียน, แบบบันทึกการประชุมครู
5. แบบสังเกต ได้แก่ แบบสังเกตการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

1. ขั้นตอนวางแผน (Plan) ผู้วิจัยดำเนินการ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง, สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน, สอบถามครูที่ปรึกษา และประชุมวางแผนการดำเนินงาน
2. ขั้นตอนปฏิบัติการ (Act) ผู้วิจัยดำเนินการ การพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9 กิจกรรม

3. ขั้นสังเกต (Observe) ผู้วิจัยดำเนินการสังเกตนักเรียนระหว่างจัดกิจกรรม และสัมภาษณ์นักเรียนระหว่างจัดกิจกรรม

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ผู้วิจัยดำเนินการติดตามผลหลังการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ผลความพึงพอใจนักเรียนกลุ่มที่ให้ข้อมูลการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวิเคราะห์ผลกิจกรรมที่นักเรียนไม่ผ่านนำมาพัฒนาในรอบที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพ และปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 สภาพการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีค่านิยมไม่พึงประสงค์ เช่น นักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่ชอบการจดบันทึก นักเรียนใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค ขาดการออมเงิน ขาดความรู้เท่าทันเทคโนโลยี ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมมากเกินไป โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความรู้ .เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุขและเพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในการเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมต้นกล้าคุณธรรม กิจกรรมสมุดบันทึกความดี กิจกรรมบันทึกรายรับ-รายจ่าย ซึ่งโรงเรียนมีกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยไป

1.2 ปัญหาที่ก่อกำเนิดการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านครู
1) กิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ชัดเจน มีน้อย 2) ระบบการบริหารจัดการไม่ดีพอ 3) ครูไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม 4) ขาดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านนักเรียน 1) นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. แนวทางการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดกิจกรรม 9 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมต้นกล้าคุณธรรม 2) กิจกรรมดักบาตรทุกวัน 3) กิจกรรมสมาธิดี ทำหน้าที่ก่อนเรียน 4) กิจกรรมสมุดบันทึกความดี 5) กิจกรรมพักทุกงาน อ่านทุก 6) กิจกรรมคนเก่งวิชาการ 7) กิจกรรมสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย 8) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ 9) กิจกรรมพี่ซัพพอร์ต ร้วกินได้

3. การติดตามผลการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 1) กิจกรรมต้นกล้าคุณธรรม นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและวิธีนำคุณธรรมมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นักเรียนเข้าค่ายต้นกล้าคุณธรรม 3 วัน 2 คืน และนักเรียนเข้าฐานกิจกรรมในค่ายผ่านทุกฐานกิจกรรม ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2) กิจกรรมดักบาตรทุกวันศุกร์ นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ และวิธีการทำบุญ 1. นักเรียนทำบุญดักบาตรถูกต้องตามขั้นตอน และดักบาตรทุกวันศุกร์ อย่างน้อย 8 ครั้ง ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 3) กิจกรรมสมาธิดี ทำหน้าที่ก่อนเรียน นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ วิธีการทำสมาธิ สมาธิ นักเรียนนั่งสมาธิ 5 นาที ก่อนเริ่ม

เรียนหนังสือ จิตใจสงบ มีสติ ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขความรู้และสามห่วงด้านการมีเหตุผล 4) กิจกรรมสมุดบันทึกความดี นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ และวิธีการทำความดี เป็นคนดี มีคุณธรรม นักเรียนทำความดีแล้วบันทึกลงในสมุดความดีอย่างน้อยวันละ 1 ครั้งซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรมและสามห่วงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 5) กิจกรรมพักทุกงาน อ่านทุกอย่าง นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ วิธีการอ่านหนังสือ นักเรียนอ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ 1 เรื่อง แล้วจดบันทึกสาระสำคัญก่อนเรียนวิชาแรกของทุกวัน ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณความรู้และสามห่วงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 6) กิจกรรมคนเก่งวิชาการ นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและวิธีการเรียนพร้อมนำมาปฏิบัติในการเรียน นักเรียนขยันตั้งใจเรียน มีผลการเรียนผ่านตามเกณฑ์ ไม่ติด 0 ร และ มส. ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขความรู้และสามห่วงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 7) กิจกรรมสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่าย นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจและวิธีการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย นักเรียนบันทึกรายรับ รายจ่าย ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีเงินออมฝากธนาคารโรงเรียน ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามห่วงด้านความพอประมาณและด้านความมีเหตุผล 8) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจและวิธีการทำความสะอาด นักเรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ สะอาด ไม่มีขยะ ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล 9) กิจกรรมพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจวิธีการปลูกผักสวนครัว นักเรียนปลูกพืชผักสวนครัว มีผักปลอดสารพิษรับประทาน และเป็นการผลิตค่าใช้จ่ายค่าอาหาร ซึ่งตรงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณและด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 10) ความพึงพอใจนักเรียนที่เข้าร่วมพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 9 กิจกรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีสมาธิ จิตใจสงบ มีสติ เรียนหนังสือได้ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบและ มีการบันทึกรายรับ รายจ่าย การเก็บออมเงินและใช้จ่ายอย่างประหยัดในการเข้าร่วมกิจกรรมสมุดบันทึกรายรับรายจ่าย 10) ความพึงพอใจนักเรียนที่เข้าร่วมพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 9 กิจกรรม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีสมาธิ จิตใจสงบ มีสติ เรียนหนังสือได้ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรักษาความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ และมีการบันทึกรายรับ รายจ่าย การเก็บออมเงินและใช้จ่ายอย่างประหยัดในการเข้าร่วมกิจกรรมสมุดบันทึกรายรับรายจ่าย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินงานการพัฒนาให้นักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ซึ่งได้นำกระบวนการวิจัยมาใช้ในโรงเรียน ปรากฏว่าได้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย ประกอบด้วย ผู้วิจัย หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และครูที่ปรึกษา ทำให้การวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดี มีการจัดกิจกรรมพัฒนาในส่วนที่มีปัญหา และพบจุดที่ควรพัฒนาในการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ดังนี้

1.1 สภาพการพัฒนาให้นักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า นักเรียนมีค่านิยมไม่พึงประสงค์ เช่น นักเรียนไม่ค่อยตั้งใจเรียน ไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่ชอบการจดบันทึก นักเรียนใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย

ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค ขาดการออมเงิน ขาดความรู้เท่าทันเทคโนโลยี ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมมากเกินไป ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียนดังกล่าวอยู่ในวัยที่ต้องการแสดงความโดดเด่น การเรียกร้องความสนใจ การที่ตนเอง แสดงออกในลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ทำให้เกิดเป็น จุดสนใจโดยไม่มองว่าสิ่งที่ตนเองทำไปเป็นสิ่งที่ถูกต้อง หรือไม่ ควรหรือไม่ควรทำ และการกระทำดังกล่าวจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับบุคคลอื่นซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่พึงกระทำ ควรได้รับการแก้ไขจากผู้ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียน สหราษฎร์รังสฤษดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 22 ยังมีน้อยไป ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการ นำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตไม่มากเท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 แนวทางการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้กำหนดกระบวนการพัฒนานักเรียนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้การจัดกิจกรรม จำนวน 9 กิจกรรม ดังนี้

- 1) กิจกรรมต้นกล้าคุณธรรม 2) กิจกรรมดักบาตรทุกวันศุกร์ 3) กิจกรรมสมาธิดี หานาที่ก่อนเรียน 4) กิจกรรมสมุด บันทึกรักความดี 5) กิจกรรมพักทุกงาน อ่านทุกอย่าง 6) กิจกรรมคนเก่งวิชาการ 7) กิจกรรมสมุดบันทึกรายรับ- รายจ่าย 8) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ 9) กิจกรรมพี่ซึ้งผัดสวนครัว รั้วกินได้ ซึ่ง 9 กิจกรรมดังกล่าว ได้มา จากการการประชุมคณะผู้วิจัย ครูผู้รับผิดชอบงานการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อได้ มีความรู้ ความเข้าใจ ทราบถึงสภาพและปัญหาการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการ ระดมความคิดเห็น เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ เสนอแนวทางการส่งเสริมหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมกันให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้แนวทางการพัฒนาตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 9 กิจกรรม ดังกล่าวข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

วิธีในการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสหราษฎร์รังสฤษดิ์ในครั้งนี้นำไปใช้ประโยชน์เพื่อการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำวิธีในการพัฒนาการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในการเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนตั้งแต่เยาว์วัย
- 1.2 ผู้รับผิดชอบในการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ บูรณาการงานด้านการจัดการเรียนการสอนกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
- 1.3 ครูต้องนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อแบบอย่างให้กับนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาถึงกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนในลำดับต่อไป
- 2.2 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายนอกเหนือไปจากการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนควรให้ความร่วมมือ และมองเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง

2.4 ควรมีการประสานความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกันอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ.(2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน*. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2550). *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*. กรุงเทพฯ :

ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.

ทีศนา แชมมณี. (2543). “แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา.” *วารสารข้าราชการครู*. 20(6).

ปรียานุช พิบูลสรารุณ.(2550). *การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับปรับปรุง).

กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

อังคณา ตุงคสมิต. (2553). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนทั้ง*

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.